

**Тернопільська обласна рада
Управління освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка**

Кафедра педагогіки та психології

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА

рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

галузь знань **05 Соціальні та поведінкові науки**

спеціальність **053 Психологія**

освітньо-професійна програма **Психологія**

Кременець, 2021

Ярошук М.В., Мельник Ю.С., Трифонюк В.М. Виробнича практика: робоча програма для здобувачів вищої освіти спеціальності 053 Психологія. Кременець, 2021. 16 с.

Розробники:

Ярошук М.В. – старший викладач кафедри педагогіки та психології, кандидат психологічних наук.

Мельник Ю.С. – старший викладач кафедри педагогіки та психології, кандидат психологічних наук.

Трифонюк В.М. – керівник виробничої практики академії, старший викладач.

Програма затверджена на засіданні кафедри *педагогіки та психології*.

Протокол № 1 від 31 серпня 2021 року

Завідувач кафедри

В. Терпелюк

1. ВСТУП

Виробнича практика студентів спеціальності 053 Психологія є невід’ємною складовою освітньо-професійної підготовки бакалаврів, основним завданням якої є закріплення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання, формування у майбутнього психолога професійного вміння приймати самостійні рішення в певних соціальних умовах, оволодіння студентами вищої освіти сучасними психологічними методами, формами організації своєї діяльності.

Виробнича практика є одним із видів самостійної навчальної та науково-дослідної роботи студентів. У період практики закладаються основи досвіду професійної діяльності, практичних умінь і навичок, професійних якостей особистості майбутнього фахівця з психології за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр».

2. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 8	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки	Нормативна	
Кількість модулів – 3	Спеціальність: 053 Психологія	Рік підготовки	
		IV	IV
	Семестр		
	VIII	VIII	
	Освітньо-професійна програма: Психологія	Самостійна робота	
240 год.		240 год.	
Форма контролю: залік			
	Освітній рівень: перший (бакалаврський)		

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Виробнича практика – це пошукова робота студентів, яка передбачає формування професійних умінь і навичок на основі виконання діагностичної, корекційної, просвітницької діяльності психолога і спрямована як на закріплення і поглиблення теоретичних знань з фундаментальних дисциплін, так і на усвідомлення труднощів та специфіки роботи психолога. Вона забезпечує більш глибоке засвоєння змісту навчальних дисциплін і дає змогу втілити набуті студентами знання, вміння та навички для опрацювання теоретичних і практичних питань під час підготовки та здійснення професійної діяльності.

В період виробничої практики студент стає учасником практичної діяльності із застосування етичних норм психолога, спостерігає і аналізує різні сторони діяльності психологів-практиків: вчиться здійснювати діагностичні процедури, проводити корекційно-розвивальну, просвітницьку роботу.

Мета виробничої практики студентів вищої освіти полягає у:

–закріпленні теоретичних знань, здобутих студентами в процесі вивчення загальної, вікової, соціальної, експериментальної психології, психодіагностики;

–набутті навичок та умінь із застосування теоретичних знань у практичній діяльності психолога: психодіагностичній, розвивальній, психокорекційній, просвітницькій;

–формуванні та закріпленні вмінь складати програму дій на основі самостійно сформульованих гіпотез;

–вдосконаленні технології проведення психологічного дослідження.

Основними завданнями підготовки та проходження виробничої практики є:

- закріплення та поглиблення теоретичних знань, одержаних студентами в процесі навчання;

- уміння творчо застосувати одержані знання в діяльності психолога;

- ознайомлення студентів із діяльністю психологів в різних закладах, установах завдяки вирішенню поставлених перед ними завдань у зазначених формах і визначеними методами;

- надбання практичних навичок правильного ведення психодіагностичних процедур з використанням психологічного інструментарію, розробки психокорекційних занять, оформленні відповідної документації;

- адаптація студентів до виконання обов'язків практичного психолога, розширення їх практичних умінь, закріплення основ культури спілкування та професійної етики психолога;

- апробування інструментарію і методів роботи, отриманих у процесі навчання;

- збору інформації;
- способів обробки даних;
- методів аналізу інформації
- прийомів проведення дослідження;
- усвідомлення студентами необхідності отримання практичного досвіду в сфері діагностичної, корекційної, розвивальної, психотерапевтичної, пропедевтичної діяльності для більш ефективного подальшого навчання;
- формування уявлень студентів щодо своєї майбутньої професійної діяльності, про себе як психолога, вироблення адекватних професійних установок до практичної діяльності психолога.

Виробнича практика спрямована на формування у студентів таких професійних компетентностей:

Загальні компетентності:

- ЗК1.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК2.** Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК6.** Здатність приймати обґрунтовані рішення, аналізувати власну діяльність.
- ЗК8.** Навички міжособистісної взаємодії, здатність до толерантної поведінки.
- ЗК13.** Здатність розуміти, висловлювати та інтерпретувати поняття, факти, думки, почуття як усно, так і письмово, слухати, говорити, читати та писати державною мовою у відповідних соціальних та культурних контекстах.

Спеціальні (фахові компетентності):

- СК1.** Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології, розуміти походження психічних розладів і психологічних проблем.
- СК3.** Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
- СК6.** Здатність самостійно планувати, організувати та здійснювати психологічне дослідження з урахуванням індивідуально-психологічних характеристик.
- СК7.** Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.
- СК8.** Здатність організувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову).
- СК9.** Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту, в тому числі з питань психологічного благополуччя та охорони психічного здоров'я.
- СК10.** Здатність дотримуватися норм професійної етики та усвідомлювати межі своєї компетентності.

Програмні результати навчання:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності, а також до осіб з особливими потребами.

ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога, усвідомлювати межі власної компетентності.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я, у тому числі і психічного (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

4. ЗМІСТ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Зміст практики відповідає тим видам діяльності студентів, в яких формуються різні сторони їхньої професійної підготовки – психодіагностична, психоконсультативна, психокорекційна.

1. Практична самотійна психодіагностика: психологічне обстеження піддослідних, встановлення психологічного діагнозу та визначення проблем, що утруднюють розвиток особистості.

До прикладу: зважаючи на психофізіологічний розвиток дитини, яка вступає до школи, психодіагностичне обстеження дошкільника та молодшого школяра охоплює вимірюваннями рівня розвитку всіх пізнавальних психічних процесів, особливості темпераменту і характерних рис особистості, ситуацій соціального розвитку; психодіагностичне обстеження дітей юнацького віку спирається на розвиток загальних здібностей та готовність зробити профорієнтаційний вибір майбутньої діяльності.

2. Профілактична робота: запобігання відхиленням у поведінці особистості, виникненню конфліктів і проблем у міжособистісних стосунках; запобігання створенню конфліктних ситуацій у навчальній або трудовій діяльності піддослідного.

3. Психологічна експертиза: визначення психічних якостей, здібностей та перспектив розвитку окремої особистості, структури та змісту спілкування в колективі; оцінювання психологічної ефективності нових технологій діагностики, корекції особистості піддослідного або групи.

4. Прогностична спрямованість: розробка, апробація і застосування моделей поведінки групи та особистості в різних умовах життєдіяльності; проектування змісту і напрямків індивідуального розвитку особистості піддослідного та складання на цій основі життєвих планів; визначення тенденцій розвитку груп, міжгрупових відносин; участь у плануванні освітньої або психологічної діяльності організації.

5. Психокорекційна робота: здійснення психологічних заходів для усунення відхилень в індивідуальному розвитку та поведінці, у міжособистісних між групових взаєминах; формування адекватної соціально корисної життєвої перспективи піддослідного, подолання різних форм девіантної поведінки: алкоголізму, наркоманії, суїцидів чи делінквентної поведінки.

6. Соціально-психологічна реабілітація: надання соціальної та психолого-педагогічної допомоги дітям, підліткам, молоді, дорослим, що перебувають у кризовій життєвій ситуації, постраждали від соціальних, природних і технічних катастроф, перенесли тяжкі хвороби, стреси, з метою адаптації до нових умов життєдіяльності, навчання розвитку.

7. Професійно-освітня робота: підвищення психологічної культури учасників навчально-виховного або трудового процесу, розкриття змісту роботи і розв'язання завдань психологічної служби. Важливим завданням просвітницької роботи є підвищення психологічної компетентності людей з метою розширення їхніх можливостей самотійно розв'язувати проблеми й конфлікти, що виникають в різних видах діяльності, в особистому житті. Типовими формами просвітницької роботи психолога є лекції, семінари, бесіди й консультації для учнів, вчителів, батьків.

Виробнича практика складається з трьох модулів:

1-й модуль – підготовчий. На цьому етапі студенти ознайомлюються з керівником бази практики, змістом практичної діяльності психолога. Керуючись програмою практики, студенти планують індивідуальний план роботи, зміст якого відображається в щоденнику практики.

Робочий день практиканта визначається правилами трудового розпорядку та режимом роботи установи, де він проходить практику.

2-й модуль – основний етап. Протягом відведеного навчальним планом на виробничу практику терміну студент-практикант має довести, що він здатний визначитися із власним планом роботи та виконати основні завдання програми практики. Кожен студент самостійно обирає тему, проводить дослідження, опрацьовує результати, формулює рекомендації, підводить підсумки.

3-й модуль – захист виробничої практики.

Психодіагностична та психокорекційна робота

В ході практичної роботи студентами проводяться індивідуальні і групові дослідження за стандартизованими і проєктивними методиками, які обираються студентами самостійно у відповідності до поставленого завдання. Уміння провести психодіагностичне обстеження полягає у:

- вивченні практичного запиту, формулюванні психологічної проблеми;
- висуванні гіпотез про причини явищ, які спостерігаються;
- коректному, теоретично обґрунтованому виборі методик проведення психодіагностичного обстеження з урахуванням поставлених завдань, відповідності віковій групі;
- обробку отриманих результатів і їх інтерпретацію в контексті проблемної ситуації;
- підбір методик здійснюється у відповідності до теми дослідження;
- скласти розгорнену інтерпретацію отриманих даних і сформулювати рекомендації для подальшої психокорекційної роботи, програму психокорекційної або розвивальної роботи з досліджуваними.

Цілеспрямований психокорекційний вплив на піддослідного з проблемами в розвитку здійснюється через психокорекційний комплекс, який складається з чотирьох взаємопов'язаних блоків: діагностичного; корекційного; оцінкового; прогностичного.

В діагностичний блок входять діагностика психічного розвитку дитини і діагностика соціального середовища. Діагностика психічного розвитку включає в себе:

- аналіз мотиваційно-потребової сфери піддослідного;
- визначення рівня розвитку сенсорно-перцептивних та інтелектуальних процесів і функцій;
- діагностику соціального середовища піддослідного (аналіз несприятливих факторів соціального середовища, які травмують, порушують

його психічний розвиток, формування характеру особистості і соціальну адаптацію).

Корекційний блок включає такі завдання:

- корекція неадекватних методів впливу на піддослідного з метою подолання його мікросоціальної занедбаності;
- допомогу у вирішенні психотравмуючих ситуацій;
- формування продуктивних видів взаємовідносин з оточуючими (в сім'ї, класі, групі);
- підвищення соціального статусу піддослідного в колективі;
- розвиток компетентності у питаннях нормативної поведінки;
- розвиток сенсорно-перцептивних, мнемічних і інтелектуальних процесів;
- розвиток і вдосконалення комунікативних функцій, емоційно-вольової регуляції поведінки;
- формування адекватних установок на соціально-психологічні проблеми піддослідного шляхом активного залучення референтних осіб в психокорекційний процес;
- створення атмосфери прийняття, доброзичливості, відкритості, взаєморозуміння в групі.

Оцінка ефективності психокорекційних заходів

Оцінковий блок корекційних впливів спрямований на аналіз змін пізнавальних процесів, психічних станів, особистісних реакцій піддослідного в результаті психокорекційних впливів. Критерії оцінки ефективності психологічної корекції вимагають урахування структури дефекту, механізму його проявів, аналізу цілей корекції і використовуваних методів психологічного впливу. Результати корекційної роботи можуть проявлятися в дитини в процесі роботи з нею, до моменту завершення психокорекційного процесу і протягом тривалого часу після закінчення занять.

При оцінці ефективності психокорекційних впливів необхідно використовувати різноманітні методи, в залежності від поставлених психокорекційних задач. *До прикладу:* при оцінці поведінкових та емоційних реакцій піддослідного краще поєднувати метод спостереження з проєктивними методами дослідження особистості (кольорово-асоціативні тести, методика незакінчених речень, малюнкові тести); при оцінці ефективності корекції пізнавальних процесів можна використовувати функціональні проби, спрямовані на аналіз гностичних процесів, результати педагогічних спостережень.

Прогностичний блок психокорекцій спрямований на проектування програми подальшого розвитку процесів, станів чи властивостей піддослідного.

5. ОРГАНІЗАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Організацію практичної підготовки майбутніх психологів регламентують положення та накази про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, затверджені Міністерством освіти і науки України.

Програмою визначається зміст і послідовність виробничої практики, в ній об'єднані вимоги щодо рівня знань, умінь, навичок, яких студенти мають досягти в процесі проходження виробничої практики. Програма виробничої практики є основним навчально-методичним документом для студентів і керівників практик від університету і баз практики.

Тривалість виробничої практики 6 тижнів з відривом від навчання (денна форма), 4 тижні (заочна форма).

При визначенні змісту, а також місця проходження виробничої практики враховуються:

- наявність базових органів або структур, до яких прикріплюються студенти-практиканти;
- оснащеність належним чином кабінету психолога методичним інструментарієм;
- кваліфікаційний рівень психолога бази практики;
- в особливих випадках кафедра може дозволити студентіві проходити практику у запропонованій ним базі практики з обов'язковим обґрунтуванням такого рішення.

Тривалість робочого дня студента-практиканта встановлюється відповідно до тривалості робочого дня психолога в психологічних службах державних, муніципальних органів, організаціях соціальної сфери і реабілітаційних центрах; в загальноосвітніх закладах.

Труднощі, які виникають у практиканта під час виробничої практики, вирішуються під час групових та індивідуальних консультацій з керівниками від навчального закладу та бази практики.

Керівництво виробничою практикою

Керівництво виробничою практикою здійснюють:

- завідувач кафедрою;
- курсові керівники практики, які мають досвід роботи у відповідних місцях проходження практики;
- спеціалісти на місцях, до яких прикріплюються студенти-практиканти.

Керівники виробничої практики від кафедри

1. Відвідують базові місця проведення виробничої практики.
2. Забезпечують проведення всіх організаційних заходів для виходу студентів на практику (інструктаж про порядок проходження практики та ін.).
3. Забезпечують високу якість проходження практики студентами та її відповідність навчальному плану та програмі.
4. Здійснюють контроль за забезпеченням належних умов для трудової діяльності студентів відповідно до вимог чинного трудового законодавства; контролюють проведення зі студентами обов'язкових інструктажів з охорони

праці та техніки безпеки.

5. Контролюють дотримання студентами-практикантами внутрішнього трудового розпорядку.

6. Розглядають звіти студентів з практики, дають відгук щодо їх роботи та подають письмовий звіт про проведення виробничої практики разом із зауваженнями та пропозиціями стосовно удосконалення теоретичної та практичної підготовки студентів.

7. Здійснюють навчально-методичне керівництво практикою.

8. Керівники практики від кафедри узгоджують усю роботу разом з керівниками практики на місцях.

Обов'язки студента-практиканта

Перед початком виробничої практики студент одержує від керівника практики зразки оформлення необхідних документів. Для успішної реалізації мети і завдань, передбачених планом виробничої практики, студент-практикант повинен:

1. Дотримуватися режиму роботи установи.
2. Виконувати роботу у визначений термін.
3. Дотримуватися обов'язкового виконання програми практики.
4. Усі види робіт, що передбачені програмою, студенти-практиканти виконують самостійно під керівництвом керівників практики від кафедри.
5. У визначений термін подати керівнику практики:
  - звіт про проходження практики;
  - завірену та підписану керівником підприємства (установи) розгорнуту характеристику про проходження практики та виконаний обсяг роботи.

6. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Тему для виробничої практики, що проходить на базах загальноосвітніх установ, психологічних служб державних, муніципальних організацій і соціальної сфери, пов'язаної з наданням психологічної, соціальної допомоги населенню, студент-практикант обирає **самостійно**. У своєму виборі він може керуватися:

- проблематикою емпіричного дослідження, окресленою в змісті виконуваної ним бакалаврської роботи;
- долучення до дослідження проблемного питання, над якими працює психолог обраної установи;
- тема може бути запропонована самим студентом, виходячи з його наукових інтересів, проте вона має відповідати функціональним завданням виробничої практики.

Проведення виробничої практики включає в себе не тільки різноманітні за формою види реальної участі студентів у психодіагностичному, психокорекційному, розвивальному, просвітницькому процесах, а й організацію заходів, спрямованих на формування навичок професійних комунікацій, професійної рефлексії, закріплення знань,

глибокого професійного самоаналізу. Тому аналітична складова практики виражається в наступному:

- щоденне заповнення і оформлення звітної документації з елементами аналізу роботи, проробленої за день;
- здійснення парної супервізії за роботою колеги-студента і складання рефлексивного звіту за його результатами;
- проведення групової супервізії – дискусій з професійних проблем за участю колег-студентів, психологів базових установ практики, викладачів.

Щоденник практики заповнюється з першого до останнього дня практики. В ньому робляться щодо змісту і результатів усієї роботи студента (психодіагностичної, психокорекційної, методичної, тощо).

Звіт практики містить короткий перелік проробленої роботи й аналіз її ефективності за кожним із напрямків із указуванням досягнень і недоліків, як у роботі самого студента, так і у змісті практики. А також шляхи подолання виявлених труднощів у роботі студента і побажання щодо проведення практики з метою оптимізації професійного становлення студентів. Наприкінці звіту підводяться підсумки, виокремлюються головні досягнення, вказується на те, які цілі досягнуто та які завдання виконано, робляться висновки.

Вимоги до змісту та оформленню звіту про проходження виробничої практики

Звіт має містити наступні структурні складові і відповідати основним вимогам щодо змісту звіту і його структурним елементам:

Вступ:

- мета, місце, дата початку і тривалість практики;
- перелік основних робіт і завдань, виконуваних у процесі практики.

Основна частина:

- опис організації роботи процесі практики;
- опис практичних завдань, вирішуваних студентом за час практики;
- перелік не виконаних завдань і невідпрацьованих запланованих питань.

Висновки:

- необхідно описати навички й уміння, набуті за час практики;
- дати пропозицію щодо вдосконалення й організацію практики на відповідній базі практики;
- зробити індивідуальні висновки про практичне значення для себе проведеного виду практики.

Під час захисту студент повинен стисло (до 5 хв.) обґрунтувати тему дослідження, яка проводилася під час проходження виробничої практики, хід і результати виконаних завдань. У процесі захисту звіту з виробничої практики оцінюється глибина знань студента з досліджуваної проблеми, його вміння опрацювати результати психологічних обстежень, розробляти

корекційну, розвивальну програму, готувати і проводити лекцію, обґрунтувати та відстоювати власну точку зору, відповідати на запитання.

За результатами захисту звіту з виробничої практики студент одержує диференційований залік, оцінка якого записується на титульному аркуші роботи та виставляється у відомість і залікову книжку.

Методи навчання

Робота з методичними матеріалами до практики, настановчі конференції з використанням ІКТ, розповідь, інструктаж, дискусія, види реальної участі у психодіагностичному, психокорекційному, розвивальному, просвітницькому процесах.

Форми та методи контролю:

Поточне оцінювання: оцінювання звітної документації, самооцінювання, захист практики. Підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання виконання завдань виробничої практики

Оцінка «відмінно»:

- повне, термінологічно правильне, якісне і чітке виконання завдань виробничої практик;

- доцільний вибір методів і методик дослідження;
- вмиле проведення діагностичної, корекційної, просвітницької роботи;
- вміння робити адекватні, обґрунтовані висновки.

Оцінка «добре»:

- виконання завдань повне, з незначними недоліками;
- недостатньо повне висвітлення окреми завдань.

Оцінка «задовільно»:

- формальне виконання завдань;
- неправильне використання наукової термінології;
- невміння робити самостійні логічні висновки.

Оцінка «незадовільно»:

- невиконання завдань практики;
- неправильне використання наукової термінології, неправильний добір методик;

- невміння проводити кількісну і якісну обробку результатів обстеження.

При оцінюванні виробничої практики враховується ставлення студента до роботи, відгуки адміністрації, психолога відповідної установи, на якій студент проходив практику. Особлива увага приділяється самостійності студента, його вмінню робити психологічні висновки та рекомендації.

Розподіл балів між об'єктами оцінювання виробничої практики

Об'єкти оцінювання	Бали
1. Робота здобувача в термінах проходження практики: – систематичне відвідування бази практики; – своєчасне виконання індивідуального плану; – своєчасне подання звіту на перевірку.	10
2. Психодіагностичне обстеження (бланки, протоколи, інший інструментарій; кількісна обробка результатів).	10
3. Складання корекційно-розвивальної програми.	10
4. Проведення повторної діагностики і порівняльного аналізу.	10
5. Розробка лекції (правильне структурування, грамотне використання наукової термінології, логічні висновки). Доцільність запропонованої теми лекції.	10
6. Дотримання вимог щодо оформлення звіту: – брошурування, наявність і оформлення титульної сторінки; – акуратність подання тексту, відсутність виправлень помилок; – наявність змісту та номерація сторінок текстового матеріалу звіту, таблиць, малюнків; – відповідність меті та завданням виробничої практики; – виконання розрахунків, креслень, графіків, таблиць, гістрограм; – наявність елементів науково-дослідного характеру (гіпотеза, кореляційний аналіз); – наявність списку літератури і дотримання правил його подання і оформлення.	30
7. Захист: – ґрунтовність доповіді по результатам виробничої практики; – аргументованість відповідей на зауваження керівника; – чіткість, структурованість доповіді; – володіння увагою аудиторії; – використання засобів наочності.	20
Разом	100

Оцінювання знань студентів проводиться за національною шкалою та шкалою ЄКТС таким чином:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно

60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. ПІДБИТТЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики студентів звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Звіт з виробничої практики у встановлений термін здається студентами керівникам практики від кафедри для перевірки.

Терміни та графік захисту звітів встановлюється кафедрою.

Загальна і характерна форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником від бази практики, а також керівником практики від кафедри, щоденник, характеристика. Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, містити висновки і пропозиції, список використаної літератури.

Звіт з практики захищається студентом при комісії, призначеній завідуючим кафедрою, до складу якої входять керівники практики від кафедри, за можливості, від баз практики, викладачі кафедри, які викладали практикантам професійно орієнтовані дисципліни.

Комісія приймає захист у студентів на кафедрі протягом перших десяти днів після практики. Оцінка за практику виставляється в заліково-екзаменаційну відомість і в залікову книжку студента.

Звітна документація з практики зберігається на кафедрі протягом календарного року від дня захисту.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених кафедрою. Студент, який не виконав програму практики без поважних причин і отримав негативну оцінку з практики під час захисту, зобов'язаний пройти її повторно без відриву від навчання і ліквідувати академзаборгованість.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки практики підводяться на Вченій раді факультету.

Завершенням виробничої практики є підсумкова звітна конференція, де головне завдання студента – зуміти продемонструвати досягнуті навички професійної діяльності. На конференції відбувається захист професійного рефлексивного самозвіту про пророблену роботу за весь період практики з урахуванням аналізу основних проблем, дослідженням причин професійних успіхів і невдач; висвітленням перспектив подальшої роботи.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бондарчук О. І. Експериментальна психологія : курс лекцій. Київ : МАУП, 2003. 120 с.
2. Вашека Т. В., Гічан І. С. Психологія спілкування : навч.-метод. комплекс для студентів ВНЗ. Київ : Книжкове вид-во НАУ, 2006, 183 с.
3. Галян І. М. Психодіагностика : навч. посібник для студентів ВНЗ. 2-ге вид., стереотип. Київ : Академвидав, 2011. 463 с.
4. Коpecь Л. В. Психологія особистості : навч. посібник для студентів ВНЗ. 2-е вид. Київ : Києво-Могилянська академія, 2008. 458 с.
5. Ланко О. А. Психологічна майстерність консультування: теорія, практика, поступ: монографія / О.А. Ланко. Київ: Богданова А. М., 2019. С. 55-79.
6. Столяренко О. Б. Вплив сім'ї на розвиток різновікових взаємин дітей / О. Б. Столяренко // Проблеми сучасної психології. Випуск 27. 2015. – С. 568-580.
7. Титаренко Т.М., Кочубейник О.М., Черемних К.О. Психологічні практики конструювання життя в умовах постмодерної соціальності : монографія. / Т.М Титаренко, О.М. Кочубейник, К. : Мілуніум, 2014. 206 с.
8. Туриніна О. Л. Практикум з психології : навч. посіб. Київ : МАУП. 2007. 328 с.
9. Психологічний тлумачний словник найсучасніших термінів : близько 3000 слів / укл. В. Б. Шапарь. Харків : Прапор, 2009. 672 с.
10. Шебанова, В. І. Діагностика та корекція агресивної поведінки молодших школярів з порушенням психічного розвитку : автореф. дис.канд. психол. наук : 19.00.04. / В. І. Шебанова. – К. : Б. в., 2002. – 18 с.
11. Шевченко Н. Ф. Індивідуальне психологічне консультування : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Н. Ф. Шевченко; Запоріж. нац. ун-т. - Запоріжжя : ЗНУ, 2016. - 197 с.
12. Щербань О. П. Практика психологічного консультування / О.П. Щербань. – Київ: «Право», 2014. С. 54-76.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua/> – сайт Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського.
2. <http://psy.piter.com/library> – електронна бібліотека психологічної літератури.